

Se schimbă regulile fiscale în România: ce reforme vor transforma economia în 2025?

Vizita recentă a delegației Fondului Monetar Internațional (FMI) la București se încheie cu rezoluții (aparent) pozitive pentru mediul de afaceri și investitori. Membrii misiunii FMI în România nu au cerut, contrar zvonurilor și așteptărilor pesimiste, măsuri drastice, majorări de taxe sau măsuri de austeritate pentru reducerea deficitului bugetar. Dimpotrivă, au recomandat reinstaurarea stabilității și a predictibilității pentru a recâștiga încrederea partenerilor internaționali și a investitorilor, după cum a reiterat ministrul Finanțelor, Tóanczos Barna.

Reprezentanții Guvernului au participat la o serie de consultări cu partenerii financiari internaționali ai României, având ca obiectiv analiza celor mai recente evoluții financiare și economice ale României, cel mai probabil și pe fondul retrogradării ratingului de țară, dintr-o perspectivă stabilă, la una negativă¹.

În cadrul consultărilor, delegația guvernamentală a reconfirmat angajamentul de a se încadra în deficitul de 7% din PIB în acest an și de a continua traiectoria corectivă și în anii următori, conform Planului fiscal agreat cu Comisia Europeană și a recomandărilor primite în cadrul Procedurii de Deficit Excesiv.

Planul bugetar-structural pe termen mediu al României aprobat de ECOFIN

Reamintim că România este înscrisă în Procedura aplicabilă Deficitelor Excesive (PDE) a Consiliului European încă de acum cinci ani, în condițiile depășirii, în anul 2019, a valorii de referință a UE privind deficitul bugetar de 3% din PIB.

Începând cu acest an, statele membre au obligația să-și pregătească și planuri bugetare-structurale naționale pe termen mediu, în cadrul cărora să stabilească direcția de reformare și strategia investițională pentru următorii 4 - 7 ani, cu scopul primordial de a aduce datoria publică la un nivel prudent și de a menține deficitul public sub valoarea de referință de 3% din PIB.

Pe 21 ianuarie 2025, Consiliul a dat undă verde planurilor bugetar-structurale pentru 21 de state membre, inclusiv România – careia i s-a aprobat și prelungirea perioadei de ajustare bugetară de la 5 la 7 ani. În planul înaintat Consiliului, România se angajează să realizeze un set de reforme și investiții menite să îmbunătățească creșterea și sustenabilitatea bugetară până în 2031.

Elementul-surpriza este dat chiar de setul de reforme pe baza cărora Planul este dezvoltat, acesta fiind compus din

mai multe angajamente, unele preluate ca atare din Planul de Redresare și Reziliență (PNRR), altele – deși existente în PNRR – au fost propuse cu specificații suplimentare, dar și de unele reforme noi. Printre cele mai interesante măsuri pe zona fiscală notăm:

- **Reforma salariului minim** – își propune să introducă din 2025 un nou sistem de stabilire a salariului minim brut, bazat pe ratele preconizate ale inflației și ale creșterii productivității previzionate de o instituție independentă.
- **Reforma regimului fiscal al microîntreprinderilor** – completează acțiunile din PNRR și constă în măsurile de reducere treptată a domeniului de aplicare a regimului microîntreprinderilor. Se preconizează ca, față de sistemul actual, reforma ar putea aduce venituri bugetare importante, dacă s-ar continua cu o reducere și mai drastică a pragului de eligibilitate (prin alinierea cu pragul de TVA) și actualizarea cotelor de impozitare. Reamintim că Ordonanța-Trenuleț a adus deja modificări substanțiale pentru IMM-uri, reducând pragul de eligibilitate de la 500.000 euro, la 250.000 euro în 2025 și, respectiv, la 100.000 euro din 2026 pentru impozitul pe microîntreprinderi. Deși în PNRR se nota că reducerea graduală a ariei de aplicabilitate pentru regimul micro-companiilor se va finaliza până în T4 2024, pare că Guvernul pregătește o nouă serie de măsuri prin care să majoreze cotele de impozitare și să înapoiască și mai mult condițiile de aplicare.
- **Reforma privind revizuirea cadrului fiscal** – o reformă existentă în PNRR care vizează eliminarea treptată a stimulentei fiscale, regândirea impozitului pe proprietate sau extinderea impozitarii ecologice și care va fi suplimentată cu noi măsuri ce vor trebui implementate încă din acest an, pentru a se extinde în toate domeniile de impozitare. Două zone de acțiune se remarcă pentru această reformă, care ne pot oferi indicații despre direcția din care ne putem aștepta la o nouă serie de modificări legislative, și anume:

i) **revizuirea stimulentei fiscale actuale în toate domeniile de impozitare:** impozit pe profit, impozit pe venit și contribuții sociale, impozite pe proprietate etc. Prin urmare, în ciuda schimbărilor importante aduse de Ordonanța-Trenuleț (eliminarea facilităților fiscale din sectoarele IT, construcții, agricultură, industria alimentară, eliminarea sau reducerea unor beneficii fiscale), nu este greșit să ne așteptăm la o nouă serie de facilități fiscale dezactivate în perioada următoare;

ii) **operaționalizarea sistemului informatic de evaluare a proprietăților**, pentru implementarea modelului automat de evaluare pentru impozitarea bunurilor imobiliare din 2026.

În plus, **reforma administrării sistemului de impozite și taxe** – bazată pe acțiunile PNRR privind îmbunătățirea proceselor de administrare a sistemului fiscal și extinderea digitalizării, cuprinde măsuri privind introducerea unui mecanism de detectare timpurie a fraudelor TVA și a unor instrumente pentru abordarea deficitului de încasare a TVA; o mai bună monitorizare digitală a conformității (prin e-Factura, SAF-T, e-AMEF, e-TVA, DAC-7, CESOP etc.) sau introducerea unui mecanism de control al planificării fiscale.

În pofida asigurărilor optimiste ale Guvernului, starea de volatilitate crescută și insecuritate se resimte în mediul de afaceri și la nivelul investitorilor încă de la finalul anului 2024. Se pare însă că legislativul pregătește o nouă serie de reforme fiscale, fără de care deficitul bugetar asumat nu ar putea fi atins.

Guvernul român trebuie să prioritizeze mai multe acțiuni-cheie în 2025 pentru a asigura o creștere economică durabilă și stabilitate fiscală. Aceste acțiuni includ:

- Valorificarea pe deplin a noului cadru de guvernare pentru a impulsiona reformele și investițiile.
- Reducerea deficitului bugetar la 7% din PIB prin adoptarea unor măsuri fiscale prudente și asigurarea ca bugetul reflectă acest obiectiv.

- Îmbunătățirea eficienței colectării veniturilor pentru a atinge țintele propuse, abordând deficitul actual de aproximativ 9,7 mld lei.
- Alocarea de fonduri suplimentare pentru servicii esențiale și gestionarea cu atenție a cheltuielilor.
- Menținerea unui nivel sustenabil al datoriei printr-o mai bună colectare a veniturilor și prioritizarea proiectelor.

Prin adoptarea acestor acțiuni, guvernul român poate lucra pentru a atinge disciplina fiscală și a promova dezvoltarea economică în fața provocărilor continue. Aceasta activitate poate produce rezultatele dorite doar printr-o colaborare și o consultare constantă cu mediul de afaceri.

1. Conform Agenției de Rating *Fitch*.